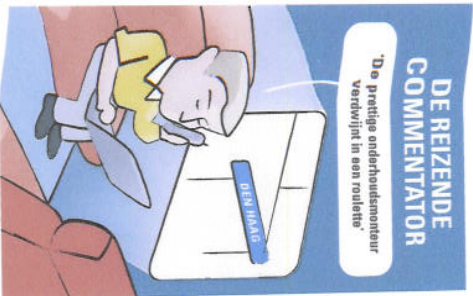

De aanbestedingsplicht is dolgedraaide rechtvaardigheid en biedt werk aan juristen

DE REIZENDE COMMENTATOR

De prettige onderhouder
Verwilt in een roule

Scholen moeten 'gratis' boeken gaan aanbesteden in een markt zonder concurrenten, ondtakt Maarten Huygen.

Voor wie twijfelt wat hij gaat studeren, heb ik een advies. Rechten heeft de toekomst. Er zijn meer juristen nodig. De honger naar rechtsvaardigheid is groot. In deze branche geldt de wet van de omgekeerde productiviteit. Terwijl in de regel productieve mensen anderen veel werk besparen, bezorgen goede juristen elkaar juist meer werk, zodat er nog meer collega's kunnen worden aangesteld. Bij het eigen kantoor, bij de concurrent, bij de overheid en bij gewone bedrijven die ook zeker moeten zijn van hun zaak. Meer juristen, meer productiviteitsverlies, nog meer juristen, dat is de groeispijtaal.

Ik overacht dit aan de koffie in het Burger King restaurant van het Haagse Centraal Station waar ik om acht uur 's morgens had afgesproken met Alexander Mok (42), speeldist in openbare Bu-

ropse aanbestedingen. Dat zijn procedures voor het inschrijven op werkdagen die omslachtig zijn om te doen. Europese aanbestedingen zijn te geven. Bid & Tendermanager staat op Moks kaartje. Dit proceft udstrip was het enige laatste in zijn agenda dat ik nog kon krijgen, want hij heeft het de hele dag

handtekeningen, documenten, verdragen en aanbestedingen voor offertes. Hij doet dat voor een groot bedrijf, dat hij ongenoemd wilt laten, want zijn uitspraken kunnen anderszins ongewenste juridische consequenties hebben. Mok is een juridisch onderlegd bestuurkundige, een late roeping. Hij houdt van zijn werk en heeft zich in de finesses van het biedingspel bewaard. Maar hij staat versteld van de vele regels en eisen om de verdeling van de simpelste overheidsopdrachten fair te laten verlopen. Dat is ietzaam voor scholen die – tot verrassing van het ministerie van Onderwijs – de aankoop van 'gratis' boeken moeten aanbesteden. Het komende schooljaar halen ze het niet meer. Daarom krijgen de ouders het geld voor de boeken op hun

bankrekening. Maar volgens Mok is het optimistisch om te denken dat de scholen hun zaken in 2009 al op orde hebben. Zowel kom erbij kijken.

Eike poging om de aanbestedingsprocedure rechtvaardiger te maken leidt tot nieuwe ongewenstigheden, zodat er meer juristen nodig zijn om de boel recht te trekken. Daarmee wordt het nog ingewikkelder, nog meer juristen et cetera. Op het ruime tafeldje van de Burger King heeft Mok wat papieren uitgespreid en we doorlopen de vele jaren van de aanbesteding. Eerst maakt de overheid openbaar wat voor werk er moet worden gedaan, bijvoorbeeld op het verkeer. Een jurist moet controleren of het aantal bedrijven regeert dan, uiteraard altemaal gedscreend door juristen, want één foutje en je ligt er uit. Dan maakt de opdrachtgever een selectie uit de kandidaten, gesuperviseerd door een rechtsgelende.

De uitvoerenden mogen een offerte schrijven en daar komt veel bij kijken. Bedrijven moeten bewijzen dat ze genoeg omzet hebben. Ze hebben een verklaring nodig dat ze bonafide zijn. Die

komt van justitie die dan met een diep het bedrijf mag onderzoeken en we weer wat za dan vindt. De verzoeken moeten op orde zijn. Aan het veranderen van bestuursstukken heeft Mok het meeste werk. En dan komt nog de omstrijding van het werk zelf, met de prijs. Dat moet over worden vergeten, met uiteraard weer een jurist die voor komt dat de opdracht wegens een vergoed detail of onhandige formulering wordt gemist.

Voor de meeste deelnemende bedrijven is het offerwerk voor niets, want zij krijgen de opdracht niet. Wie heeft verloten kan altijd nog procederen wegens een vernieuwde fout en dat gebeurt vaak. Daar zijn zeker vijf juristen voor nodig, twee advocaten, drie rechtlers, in de nieuwe regeling wordt afbrenging zelfs verboden wegens slechte ervaringen met de bouwtrajecten.

Het sprekt voor zich dat de overheid niet eik nieuw poelood openbaar kan aanbesteden. De Economische Zaken daarom een minimumbedrag vastgesteld waarboven aanbesteding voor de rijksoverheid verplicht is: 133.000 euro.

Dat is welinge. Vooral kleine bedrijven die geen Bid & Tendermanager in dienst hebben vallen af, terwijl de procedure juist voor hen was bestemd.

Het is verwonderlijk dat Economische Zaken de aanbestedingsdrenpel gaat verlagen naar 50.000 euro. De procedure wordt weliswaar vereenvoudigd en de overheid probeert met internet (paron.nl) te helpen. Kleine bedrijven hadden om veelvuldig regels gevraagd om met de fout op deze manier. Het en, maar het op deze manier. Het midden- en kleinbedrijf kreunt. Aanbesteden kost dagen. Als vijf bedrijven concurreren om een opdracht van 60.000 euro, kosten de offertes samen al gauw meer dan het zelf. Omdat het winnende bedrijf toch geld moet verdienen, wordt dat er niet betaald. Het geëerde schuldige verdienst schenken na twee jaar, maar in elkaar. Het in ieder geval goed in elkaar.

Bij een drempel van 50.000 euro moet bijvoorbeeld een simpel onderhoudscontract voor een gebouw elke twee jaar opnieuw worden aanbested, zegt Mok. De monteur was er niet zo prettig samenwerken was en die ieder-

een kent, verdwilt dan weer in een nieuw roule. Gelukkig kan de aanbestedingsplicht van het programma van eisen met hulp van een jurist zo worden goddaad dat dezelfde monteur weer terugkomt. Hier is dolgedraaide rechtvaardigheid.

En nu moeten de schoolbesturen hun administratie met een juridische dienst uitbreiden en samen gaan om een goede aanbesteding te organiseren. Maar wie moeten inschrijven? Er bestaat nauwelijks concurrentie tussen schoolboekenuitgevers heeft de NMA vastgesteld. "Het is aanbesteden met twee partijen", zegt Peier van Gorsel, voornamelijk uitgever en directeur van het instituut voor Media en Informatiemanager van de Hogeschool van Amsterdam. "De boeken zijn gemaakt, de prijzen zijn afgemeten. De distributie is duur. Het kost jaren om een methode te ontwikkelen. Scholen kunnen beter zelf lemmarioria zetten op internet." Van juristen en aanbestedingskunde kunnen verplichte schoolvervalken worden gemaakt, maar ja len rekenen. Het is een magdelijke markt voor nieuwe uitgevers.